



LEINOSTEN
SUKULEHTI

2
1999

Sisältö 2/99

Leinokset, suomen kieli ja Euroopan integraatio	1
Leinosten sukuseuran sukukokous Paltamossa 1999	4
Tuomas Honka: Poika – digitaalinen albumi	6
Oivallinen kasvattaja	8
Ville Leinonen: Talo	9
Opin tien ohdakkeinen alku	10
Leinokset 1500-luvulla Pohjois-Suomessa	12
Vuoden 2000 sukukokous Ylä-Savossa	13
Hannu Mäkelä: Äiti	14
Joko sinä olet mukana?	15
Sukututkimus askel askeleelta	16



LEINOSSEN SUKUSEURA RY

Leinosen sukuseura ry on perustettu 11.8.1985 Paltamossa. Sukuseura kokoontuu joka kesä sääntömääräiseen sukukokoukseen. Sukuseuran hallitukseen kuuluu 11 jäsentä sekä toimihenkilöt (kts. takakansi).

Sukuseuran jäsenmaksu on 60 mk ja ainaisjäsenmaksu 600 mk. Uusi jäsen, soita taloudenhoitajalle, häneltä saat jäsenmaksulomakkeen ja tietoa sukuseurasta. Sukuseuran pankkiyhteys: Merita, Haukipudas, tili 232118 – 2343

Sukuseuran viiriä ja rintamerkkiä voi tilata arkistonhoitajalta ja taloudenhoitajalta. Viirin hinta on 100 mk ja rintamerkki 25 mk. Niitä on myös myytävänä sukukokouksissa.

Jos osoitteesi muuttuu tai on epätäydellinen, lähetä postin osoitteenmuutoskortti täytettynä, sotutunnuksen ja puhelinnumeron kanssa taloudenhoitajalle. Myös poisnukkuneiden kohdalla lähetä ilmoitus taloudenhoitajalle, näin jäsenrekisteri pysyy ajantasalla ja kaikki saavat lehensä ajallaan. Syntymäpäivönnittelut poimitaan jäsenrekisterin mukaan ja julkaistaan keran vuodessa.

Sukututkimukset: Jo olemassa olevista Leinosten sukututkimuksista voi kysellä arkistonhoitajalta ja toivottavaa olisi, että myös tulevaisuudessa tehdyt sukututkimukset lähetettäisiin arkistonhoitajalle, näin sukuseura voi palvella jäsenistöään tiedon jakamisella.

Sukuseuran lehti ilmestyy kaksi kertaa vuodessa ja lehden tarkoitus on toimia yhdyssiteenä suvun jäsenten välillä julkaisemalla kirjoituksia, kuvia ja tietoja suvun historiasta ja nykyisyydestä.

Leinosten sukulehden painosmäärä 600 kpl.
13. vuosikerta. ISSN 0786-2679.

Kannen kuva: Tuomas Honka on toimittanut äitinsä Esteri Hongan ottaman kuvan kyläreissusta Rovaniemen Niskanperältä keväällä 1959. Isä Lauri Honka vetää, kydyissä Aapo ja Lea Honka.

Leinokset, suomen kieli ja Euroopan integraatio

Miten suomen kielen ja kansallisuuden käy laajenevan kansainvälisyyden paineissa? Historian dosentti ja Kirjakatsaus -lehden päätoimittaja Martti Häikiö on sitä mieltä, että oman suku- ja lähiympäristön historian tuntemus sekä suomen kielen kehittäminen ovat suomalaisuuden paras turva myös tulevaisuudessa.



kuva: Lena Malm

Länsi-Euroopan integraatio on johtanut uuteen tilanteeseen, jossa itsenäiset kansallisvaltiot luovuttavat yhä suuremman osan päätösvalloistaan Euroopan unionille. Liittyessään rahaliittoon Suomi aloitti markan vaihtamisen euroon. Tällä viikolla alkoi osallistuminen yhteisiin sotilasoperaatioihin Balkanilla.

Merkitseekö lisääntynyt integraatio samalla suomen kielen ja sitä kautta suomalaisuuden alamäen alkamista? Olemme tottuneet ajattelemaan, että omassa itsenäisessä kansallisvaltiossa suomalaisuus on saavuttanut turvatuimman asemansa. Pohdin tätä Suomen kansan tulevaisuuden ydinkysymystä kainuulaisen Leinosen suvun näkökulmasta.

Suomalaisuus elää kielen varassa

Savoia puhuvat Leinokset rantautuivat Oulujärven rannoille joskus 1500-luvulla. Veroluetteloista ensimmäi-

set Leinokset löytyvät Kivesjärveltä ja Kiehimäjoelta vuonna 1569 ja 1600-luvun puolella myös Vuottolahdelta, Melalahdelta ja Otermasta. Sitten Leinokset ovat levinneet kaikkialle Kainuuseen ja myöhemmin eri puolille Suomea ja maailmaa.

Leinosten suvun pitkässä historiassa 1800-luvun alkupuoli muodostaa jännittävän käännekohdan. Silloin nimittäin kansan enemmistön puhuma suomen kieli alkoi nosta päätään toden teolla. Vasta omakielisen kulttuurin nousu takasi tavalliselle leinoselle tien koulutukseen ja sitä kautta yhteiskunnan ylemmille portaille.

Oman kielen esiin nostaminen ei ollut helppoa, sillä suomalaiset olivat kuuluneen yli 600 vuotta Ruotsin valtakuntaan. Suomalaisten asuttama alue oli vuonna 1809 liitetty vielä suuremman ja julmemman Venäjän valtakunnan osaksi. Suomen kielen nousun tiellä olivat siis vanhan virkamiehistön käyttämän ruotsin kielen, lukeneiston latinan ja seurapiirien ranskan lisäksi vielä lisävastuksena uusien vallanpitäjien venäjän kieli.

Kajaanin piirilääkäri Elias Lönnrot teki Kalevalan kokoajana, sanakirjojen tekijänä ja ensimmäisenä suomen kielen professorina enemmän kuin kukaan toinen suomen kielen hyväksi. Porthanin patsaan paljastustilaisuudessa vuonna 1864 Lönnrot sanoi, että sen hyvän korvaukseksi, minkä Suomi oli Ruotsilta saanut, se oli runsaasti vuodattanut vertaan emämaan puolesta ja ollut vähällä menettää kansallisuutensaakin: äidinkieltä oli jo hävetty ja sukunimetkin oli väännetty muukalaisiksi.

Porthan oli virittänyt harrastuksen ja rakkauden oman kansan menneisyyteen, sen kieleen ja runouteen. Kansallisuus ja kieli kuuluvat erottamattomasti yhteen.

Lönnrotin käsitys suomalaisuuden tulevaisuudesta nojasi siihen, että jokaisen suomalaisen on osattava kunnolla suomea ja tunnettava omat juurensa. Lähipiirin suku- ja paikannimet ovat se kivijalka, johon kielen osaaminen ja kehittäminen rakentuvat. Jo varhain hän sanoi: "Kuinka tyhjä onkaan maailma verrattuna siihen ahtaaseen piiriin, missä lapsuutemme päivät

ovat kuluneet ... Jokainen kotiseuden kivi on tyhjenty-
mätön kultakaivos, kun sitä vastoin Perun kuuluisat
kultakätköt näyttävät alastomilta kallioilta."

Taistelu Venäjän sensuuria ja sortoa vastaan viivytti
pitkään suomalaisuuden nousua. Vasta itsenäistymi-
nen avasi tien suomenkielisen kulttuurin täyteen ku-
koistukseen. Mutta lopulta suomi on hallinnon kielenä
saavuttanut huipun: Euroopan unionia johdetaan puoli
vuotta suomeksi.

Sukuseurojen kautta näkökulma menneisyyteen

Mutta miltä näyttää suomen kielen tulevaisuus? Pää-
lisin puolin on syytä huoleen, sillä edelleen on nähtä-
vissä tiettyä häpeää suomalaisten nimien käytöstä. Se
näky ennen muuta liikkeiden nimien ja mainostek-
tien englanninkielisissä naurettavissa väännöksissä.

Mutta kun tätä muodin pintavaahtoa pyyhkii syr-
jään, näyttää suomen kielellä ja suomalaisharrastuk-
silla menevän paremmin kuin koskaan aikaisemmin.
Kiinnostus omia juuria, omaa paikkakuntaa, sen ni-
mistöä ja historiaa kohtaan näyttää vuosi vuodelta kas-
vavan.

Osoituksena tästä ovat lukuisat sukuseurat ja niiden
keskusliitto. Suomessa ilmestyy kolme yleistä sukuleh-
tettä – Sukuviesti, Sukutieto ja Genos – ja sen lisäksi
useilla sukuseuroilla on omat lehtensä, kuten Leino-
sillakin.

Sukututkimuksesta on tullut valtava kansanharras-
tus. Leinosten sukua on tutkittu pitkään eri tahoilla ja
tutkimuksen tuloksia kootaan parhaillaan sukukirjaan.
Yhä useammat suvut ovat saaneet kootuksi yhteisen
menneisyytensä kansien väliin. Sukukirjat avaavat ta-
valliselle suomalaiselle omakohtaisia näkökulmia isän-
maan historiaan.

Kirjoista havaitsee maatalousyhteiskunnan jäämisen
taakse, sivistystason nousun ja muuttoliikkeen. Myös
suomen kieli muuttuu, mikä näkyy mm. ammatti-
nimikkeiden erilaistumisena. Leinosiakin löytyy mitä
mielikuvituksellisimmissa ammateissa.

Sukukirjoista voi nähdä myös Suomen asutuksen
megatrendin eli syrjäseutujen tyhjenemisen ja asutta-
misen vuorottelun. 1900-luvun alkupuoliskolla maata-
louden kulta-aikana syrjäseutuja asutettiin: ensin torp-
parivapautuksen ja sodan jälkeen maaseudun asutta-
mispolitiikan kautta. Ja nyt on menossa 1960-luvulla
alkanut maaseudun asutuksen nopea harveneminen.

Mutta toisaalta 1990-luvun valtavat tietoyhteiskun-
nan muutokset saattavat kääntää virran toisin päin.
Tieverkosto, autojen yleistymisen ja ennen kaikkea



tiedonsiirron ja -käsittelyn vallankumous tietoverkko-
ineen ja langattomine puhelimineen ovat liittämässä
syrjäkylätkin jälleen uudella tavalla kiinteäksi osaksi
suuria keskuksia.

Sukukokousten lisäksi Suomessa on tänä kesänä
nähty valtava määrä paikallisia tapahtumia, jotka ovat
jättäneet kansainväliset EU-kokoukset kirkkaasti var-
joonsa. Ihmiset näyttävät kiinnittyvän yhä syvemmin
lähiympäristöönsä. Uskon tämän takaavan suomalai-
suuden säilymisen myös kansainvälistyvissä tulevai-
suudessa .

MARTTI HÄIKIÖ



Kuva: Teijo Määttä

Leinosten sukukokouksen osanottajia Kainuun opistolla Mieslahdessa 14. elokuuta 1999 lähdössä kiertoajelulle Kivesjärvelle ja ympäristöön.

Martti Häikiö on Helsingin yliopiston poliittisen historian dosentti, Kirjakatsaus-lehden päätoimittaja ja Leinosten sukuseuran hallituksen jäsen. Hän on julkaissut toista-kymmentä tutkimusta historian eri aloilta, viimeksi teoksen "Alkuräjähdyks. Radiolinja ja gsm-matkapuhelintoi-minta 1988–1998" (Edita 1998). Parhailtaan hän kirjoit-taa Nokia Oyj:n historiaa.

Leinosten sukuseuran sukukokous Paltamossa 14–15.8.1999

Leinosten vuosittainen sukukokous pidettiin Paltamossa Kainuun opistolla 14.–15. elokuuta 1999. Sukupäiville osallistui yhteensä 174 henkeä ja sääntömääräiseen sukukokoukseen 130 sukuseuran jäsentä.

Lauantaina kokoonnuttiin ensin Kainuun opistolle, jonka jälkeen lähdettiin kiertoajelulle Kivesjärvelle ja ympäristöön. Iltaohjelmaan kuului kotailtapala ja yhdessäoloa suvun jäsenten kesken.

Sunnuntain jumalanpalveluksessa saarnasi Tapio Leinonen ja kirkonisäntänä toimi Teuvo Heikura. Sukuseuran varsinainen sukukokous aloitettiin yhteislaululla "Nälkämään laulu." Seuran jäsen Tuomas Honka esitteli omasta lapsuudestaan tekemänsä multimediaesityksen "Poika – digitaalinen albumi", josta tarkemmin lehden sivuilla 6–7.

Leinosten sukuseura kiittää Jorma Leinosta Paltamosta sukukokouksen onnistuneista valmisteluista sekä kaikkia Leinosten suvun jäseniä, jotka lahjoittivat voittoja sukupäivien traditionaalsiin arpajaisiin.

Pöytäkirja 15.8.1999

Leinosten sukuseuran varsinainen sukukokous pidettiin 15.8.1999 klo 13.00 Paltamossa, Kainuun opistolla. Kokouksessa käsiteltiin seuraavat asiat:

Läsnä

Osallistujia luettelon mukaan 130 suvun jäsentä, liite 1.

1 § Kokouksen avaus

Sukuseuran esimies Tatu Leinonen avasi kokouksen toivottaen kaikki läsnäolijat tervetulleeksi kokoukseen.

2 § Esitetään hyväksyttäväksi kokoukselle laadittu esityslista

Esityslista hyväksyttiin muutoksitta.

3 § Kokousvirkaillijoiden valinta

3.1 Puheenjohtaja Tatu Leinonen, Oulu

3.2 Sihteeri Eila Räisänen, Hirvensalmi

3.3 Kaksi pöytäkirjan tarkastajaa: Eeva Räisänen,

Outokumpu ja Leena Leinonen, Lahti

3.4 Kaksi äänenlaskijaa: Pöytäkirjan tarkastajat toimivat myös tarvittaessa äänenlaskijoina.

4 § Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokouskutsu on ollut Leinosten sukulehdessä, Helsingin Sanomissa, Kalevassa, Kainuun Sanomissa ja Väylässä. Kokous todettiin laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

5 § Esitetään hyväksyttäväksi 1998 toimintakertomus

Toimintakertomus on julkaistu kevään sukulehdessä, hyväksyttiin muutoksitta.

6 § Esitetään hyväksyttäväksi 1998 vuoden tilipäätös ja päätetään vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille

Tilinpäätöstiedot on julkaistu kevään sukulehdessä. Tämän kohdan puheenjohtajaksi valittiin Juuso Häikiö, Kuopio. Esiteltiin tilipäätös ja tilintarkastajien lausunto. Kokous hyväksyi yksimielisesti tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden tilivelvollisille.

7 § Vahvistetaan talousarvio vuodelle 1999

Talousarvio on julkaistu kevään sukulehdessä. Taloudenhoitaja Antero Leinonen selosti talousarviota ja sen perustuvan jäsenmaksuihin ja jäsenmäärän vuotuisen kasvuun. Talousarvio vahvistettiin muutoksitta.

8 § Vahvistetaan toimintasuunnitelma vuodelle 1999

Puheenjohtaja Tatu Leinonen selosti toimintasuunnitelman 1999–2000 vuosille. Tehdyin lisäyksiin toimintasuunnitelma hyväksyttiin ja julkaistaan syksyn lehdessä.

9 § Valitaan hallituksen jäsenet erovuoroisten tilalle

Eroavuorossa ovat: Martti Häikiö (Helsinki), Merja Kääriäinen (Nurmijärvi), Tapio Leinonen (Kestilä) ja Tauno Leinonen, (Muhos). Martti Häikiö (Helsinki), Tapio Leinonen (Kestilä) ja Tauno Leinonen (Muhos) valittiin uudelleen. Merja Kääriäisen (Nurmijärvi),

tilalle valittiin Eija Leinonen (Helsinki).

10 § Valitaan kaksi varsinaista tilintarkastajaa ja kaksi varatilintarkastajaa

Varsinaisiksi valittiin: Paavo Blomqvist, Paltaniemi ja Hannu Leinonen, Oulu. Varalle valittiin: Veikko Leinonen, Ristijärvi ja Yrjö Leinonen, Oulu

11 § Päätetään vuoden 2000 jäsenmaksun suuruus

Jäsenmaksu päätettiin pitää 60 mk/vuosimaksu ja ainaisjäsenmaksu 600 mk.

12 § Sukukirjojen julkaisuun liittyvät asiat

Tatu Leinonen, Oulu ja Tapio Leinonen, Kestilä selostivat tämänhetkistä tilannetta ja kehottivat tekemään julkaisuun liittyviä ehdotuksia julkaisutoimikunnalle, jos-
sa on vetäjänä Juhani Leinonen, Espoo.

13 § Seuraava sukukokouspaikka ja -aika

Esityksiä kokouspaikasta ei ole tullut ja hallitus sai valtuudet päättää kokouspaikasta, paikka julkaistaan syksyn sukulehdessä.

14 § Muut esille tulevat asiat

Muita esille tulevia asioita ei ollut.

15 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Tatu Leinonen päätti kokouksen klo 14.10 kiittäen kokoukseen osallistujia ja toivotti kaikille turvallista kotimatkaa.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Tatu Leinonen

Eila Räisänen

Eeva Räisänen

Leena Leinonen

Toimintasuunnitelma 1999–2000

Sukuseuran päätavoitteena on selvittää suvun vaiheita ja historiaa, vaalia suvun perinteitä ja edistää yhteenkuuluvuuden tunnetta jäsentensä keskuudessa.

Sukuseuralla on Suomen sukututkimusseuran tietokoneohjelma ja arkistonhoitaja Tapio Leinoselle tulleet sukuselvitykset tallennetaan tietokoneella.

Sukuseuran hallitus on nimennyt työryhmät valmistelevaan Leinosten sukukirjojen julkaisua ja siksi onkin suotavaa, että jäsenistö aktivoituisi sukutietojen keruussa ja toimittaisi uudet ja myös täydentäisi ja saataisi ajantasalle jo seuralle lähettämät sukututkimuselvitykset. Näin suunnitteilla oleviin sukukirjoihin tulisi mahdollisimman laaja selvitys eripuolilla maata olevista sukuhaaroista ja ehkäpä myös tiedon lisääntyessä pystytään yhdistämään eri sukuhaaroja toisiinsa. Näin voimme edistää jäsenistön tiedonsaantia ja auttaa uusia sukututkijoita löytämään jo olemassa olevaa tietoutta.

Sukuseuran lehti toimii yhdyssiteenä jäsenten välillä ja lehden välityksellä kerrotaan myös sukuseuran toiminnasta jäsenille. Jäseniä pyydetäänkin aktiivisesti toimittamaan artikkeleita lehdessä julkaistavaksi.

Sukuseuralla on oma sukuviiri ja rintamerkki, joka toimii tunnuksena Leinosten suvusta; taloudenhoitaja Antero Leinoselta voi tilata viiriä ja myös sukukokouksen yhteydessä viiriä ja rintamerkkiä on myynnissä.

Sukuseura kokoontuu joka kesä kaksipäiväiseen sukukokoukseen ja näin tutustumme toisiimme ja samalla myös uusiin paikkakuntiin.

Jäsenmäärän kasvulla saadaan myös kaikki suuhaarat toimintaan mukaan.

Sukukokouksen yhteydessä järjestetään arpajaiset, palkintoina suvun jäsenten tekemiä ja lahjoittamia esineitä.

Tutkitaan mahdollisuutta sukuseuran kotisivun laatumiseksi ja verkkotoiminnan aloittamiseksi sekä kuvi-
en digitaaliseksi käsittelemiseksi.



MULTIMEDIA LÄHIHISTORIAN DOKUMENTOINNISSA

POIKA – digitaalinen albumi

Vaikka olen ollut Leinosen sukuseuran jäsen alusta saakka, osallistuin sukukokoukseen ensimmäisen kerran vasta viime kesänä. Kokouspaikkana oli suvun syntyseudulla toimiva Kainuun Opisto.

Olen tehnyt omasta lapsuudestani Poika -nimisen multimedian, jota sain esitellä suvun jäsenille. Koko sukua ajatellen työni käsittelee hyvin kapeaa sektoria. Kyse on Hongan sukuhaarasta, ja siellä yhden perheen elämästä 50- ja 60-luvulla.

Poika on multimedian keinoin toteutettu digitaalinen albumi omasta lapsuudestani. Painopisteenä on pojan ja nuorukaisen suhde ympäröivään maailmaan yhden henkilön näkökulmasta. Poika tarjoaa viihteellisen annoksen lähihistoriaa.

Materiaali löytyi kotoa

Työ kuvaa 19 ensimmäistä elinvuottani. Runkona on laadukas mustavalkovalokuvaus ja sitä tukeva multimedia. Olen saanut käyttööni isäni Lauri Hongan valokuva- ja negatiivikokoelman (n. 12 000 ku-

vaa). Isä on arkistoinut kaiken tarkasti päivämäärineen ja kuvateksteineen. Perheen lisäksi hän on tallentanut pohjoissuomalaista ajankuvaa ja miljöötä kymmenien vuosien ajan määrätietoisesti. Työssä on esim. 20 valokuvaa, jotka kuvaavat Valajaskosken voimalaitoksen työvaiheita, koneita, purettuja rakennuksia ja mennyttä maisemaa.

Lisäksi hyödynsin hänen lehtileikearkistoaan, etiketti-, raha- ja karttakokoelmia sekä kotimuseota. Samanlaista materiaalia löytyi myös itseltäni sekä lisäksi kaitafilmi- ja videoarkisto.

Arkipäivän ajankuva

Lähes jokaisesta vuodesta on monipuolisesti aikaan sidottu perusruuu, josta voi valita kyseisen vuoden valokuvia. Jokaiselta vuodelta on 2–6 valokuvaa, joista viitataan tarpeen mukaan nykyaikaan tai menneeseen. Jokaista kuvaa lähestytään persoonallisesti. Multimedian antamalla mahdollisuuksilla pyritään monipuoliseen kerrontaan. Vuosivalinnan

lisäksi navigointi tapahtuu kuuden teeman kautta (Mosse, ranta, vene, lossi, pato ja joulu).

Yhteensä valokuvia on noin 120. Äänimaisemana käytetään kullekin vuodelle tunnusomaista populaarimusiikkia. Video- ja kaitafilmpätkiä on noin 15. Itse tehtyjä ja ostettuja ääniefektejä on kymmeniä. Ajankuvan rakentaminen tukeutuu paljolti henkilökohtaiseen omaisuuteen ja arkistoihin.

Kuvissa heijastuu pohjoissuomalainen arkielämä iloineen ja murheineen. Usean kuvan yhteydessä voi tarkastella silloista päivän uutista. Vertaan lasteni (6-vuotiaat kolmospojat) elämää omaan vaellukseeni ja sopivia yhtymäkohtia tuntuu riittävän.

Ulkopuolisen silmin aihe saattaa tuntua vähemmän kiinnostavalta. Elämäni on ollutkin jokseenkin tavallista. Tämän työn rikkaus onkin juuri tavallisuudessa. Henkilökohtaisen ajankuvan voi rakentaa kenen tahansa ympärille, jos on saatavilla laadukasta materiaalia. Tällaisen monimediaalisen aineiston hyödyntämisessä multimedia on ylivertainen väline.

Poika -multimedian kustantajana toimin itse. Työ on julkaistu Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnan julkaisusarjassa. Markkinoinnista ja myynnistä vastaa Oy Edita Ab.

Mitä jos minäkin

Ihmisillä on paljon vanhoja valokuvia ja muuta säilytettyä esineistöä. Oma tai suvun lähihistoria kätevästi rompulla viehättää ja kiinnostaa. Monet ovat kysyneet, että kuinka tällainen työ tehdään. Työstäminen ei tapahdu tietenkään ihan noin vain. Multimedian tekeminen vaatii koulutusta, hyvän lähdemateriaalin sekä terveen suhtautumisen satoihin työtuntemisiin.

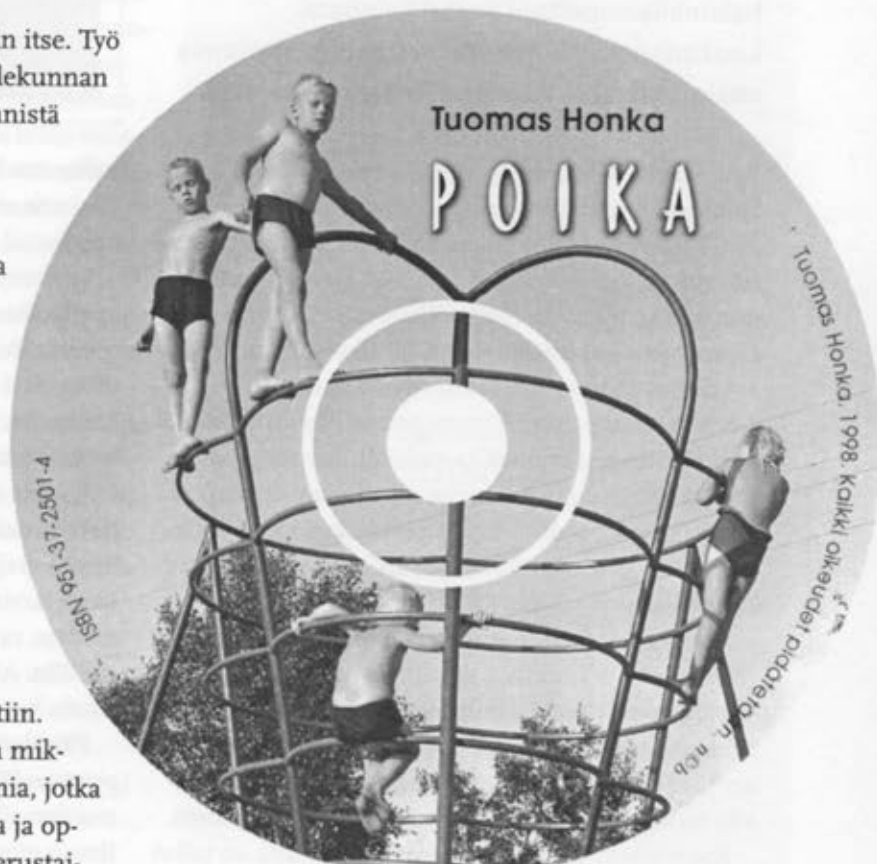
Romppumultimedia on kovasti vaivalloinen tapa digitoida omat valokuvat. Helppompi tapa on laatia oma kotisivu Internetiin. Leinosen suvun eri haaroissa on nuoren ja miksei vanhemmankin väen keskuudessa monia, jotka hallitsevat vaadittavan tekniikan. Kouluissa ja oppilaitoksissa Internet -opetus kuuluu jo perustaitoihin. Myös vartuneille ja eläkeläisille järjestetään kotisivukursseja. Ennakkoluuloton asenne on paras apu uuden oppimisessa.

Internetin hyvä puoli on siinä, että työsi on kaikkien nähtävissä, ja sitä ei tarvitse lähettää kenellekään. Rompun valmistuskustannuksia ei ole, ja työtä voi päivittää tarvittaessa. Sen voi myös linkittää muihin kokonaisuuksiin.

Varmaankin lähiaikoina julkaistaan ohjelmistotuotteita, joiden avulla sukututkimukseen liittyvä visualisointi onnistuu entistä helpommin. Kotimikrojen yleistymisen myötä tällaisille tuotteille olisi hyvät markkinat.

Kiitokset suvun jäsenille kannustavasta palautteesta

TUOMAS HONKA
tuomas.honka@urova.fi



VUODEN OPETTAJA

Oivallinen kasvattaja

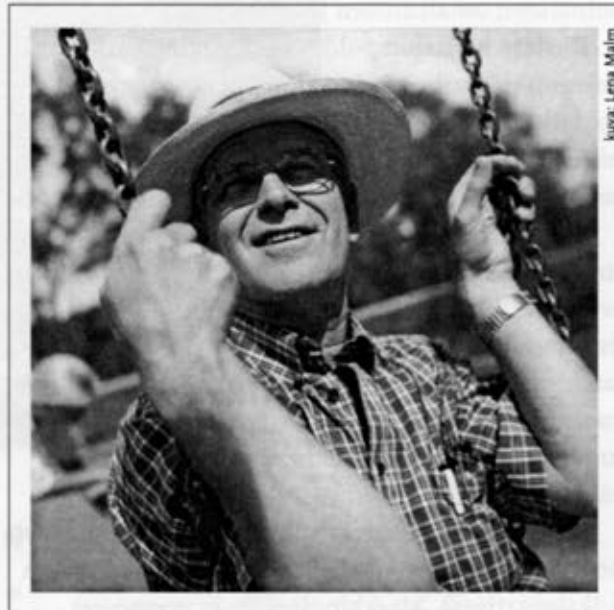
Oivallinen pedagogi, empaattinen, taitavasti toimiva, ajan tasalla ja aktiivinen. Näillä laatusanoilla määrittelevät kollegat helsinkiläisopettaja Pekka Leinosta. Luokanopettajaliitto valitsi hänet historiansa ensimmäiseksi Vuoden Luokanopettajaksi.

Kauniaisten Mäntymäen koululla työskentelevä Pekka Leinonen tunnustaa olevansa iloisesti yllättynyt osalleen langenneesta huomionosoituksesta. Hän muistuttaa, että on vaikea arvioida miten on työssään onnistunut; luokanopettajan työn tulokset näkyvät vasta vuosikymmenien kuluttua, oppilaan jo aikuistuttua.

Valintaa puoltaa kuitenkin se, että entisten oppilaiden kerrotaan puhuvan opettajastaan edelleen lämmöllä. 60-luvun puolivälissä kansakoulunopettajaksi Heinolasta valmistunut Leinonen toimi ensin opettajana Tohmajärvellä. Nykyisessä työpaikassaan hän on viihtynyt pian 30 vuotta. Kaikkiaan alalla olovuosia kertyy kunnioitettavat 35.

Tuona aikana suomalainen koulujärjestelmä ja koko yhteiskunta on muuttunut melkoisesti. Opiskelu- ja opetusmenetelmät ovat vaihtuneet useamman kerran, perinteinen liitutaulu on havainnollistamisvälineenä tehnyt tilaa tietokoneille. Kovalta tuntuva tehokkuusajattelu on tullut myös kouluihin, luultavasti jäädäkseen.

Kunnioitetusta ja osin pelätystä opettajasta on tullut samanveroinen kumppani, jota ei asemansa vuoksi turhia jännitetä. Paljon puhuttu koulukiusaaminen ja häiriköinti luokassa tuntuvat lisääntyneen suorassa



suhteessa kurin ja tapojen höllentymisen kanssa. Yksi asia ei Leinosen mukaan kuitenkaan ole muuttunut.

Vanhemmat eivät edelleenkään kovin helposti soita opettajalle edes silloin, kun kyseessä selvästi olisi lapsen etu. Pelätään, että yhteydenotto leimaa lapsen ja tekee tästä opettajan silmätikun. Tähän sanoisin vanhemmille, että soittakaa. Opettajakin voi erehtyä lapsesta, varsinkin jos ei tiedä kaikkia taustoja.

Koulun ja kodin kanssakäyminen on Leinosen mielestä entistä tärkeämpää maailmassa, jossa kiire ja tehokkuus uhkaavat usein ajaa lapsen tarpeiden edelle. Lapsi tarvitsee edelleen selkeitä rooli- ja samaistumis-malleja, rajoja, joiden avulla yhteiset pelisäännöt määritetään. Aikuisten tehtävänä on tarjota näitä turvallisuutta luovia sääntöjä.

Päiväkoti- ja kouluikäiset lapset ovat valveillaoloajastaan lähes pääsääntöisesti enemmän tekemisissä muiden aikuisten kuin omien vanhempiensa kanssa. Ilman muuta on selvää, että koulun merkitys tässä tilanteessa korostuu. Sen vaikutusmahdollisuudet yksinään ovat kuitenkin rajalliset. Siksi tarvitaan yhteistyötä kodin kanssa.

Talkkarit takaisin

Vielä muutama vuosikymmen sitten ei ollut mitenkään harvinaista, että toinen vanhemmista – käytännössä äiti – oli kotona odottamassa kun lapsi tuli koulusta kotiin. Nykyisin elintason ylläpitäminen edellyttää molempien vanhempien työssäoloa, eikä aliarvostettu kotirouvan rooli kiinnosta pitkälle koulutettuja äitejä. Työpaikan tehokkuusvaatimusten kanssa kamppailevien vanhempien päivät usein venyvät. Ekaluokkalaisten iltapäivä pyritään vielä jotenkuten järjestämään, mutta vanhemmat lapset saavat usein pärjätä yksinolon tunnit kuten parhaiten taitavat.

Pekka Leinonen peräänkuuluttaa kaikkien aikuisten yhteisvastuuta lapsista. Hän muistelee lämmöllä menneiden vuosien talonmiehiä ja naapurintätejä, jotka puuttuivat nuorten pikku rötöstelyyn heti tuoreeltaan ja saattoivat asianosaiset tavalla tai toisella tilille teostaan ja kolttoiset vanhempien tietoon. Nykyisin rikkeisiin ei Leinosen mukaan enää uskalleta puuttua. Asenteet ovat muutuneet. Joskus on helpompi katsoa sivulle kuin kohti.

Ennen pitkää välinpitämättömyys kostautuu. Leinonen toteaa, että Yhdysvaltojen karmivat kouluampumiset olisivat saattaneet sattua meilläkin.

– Rajoitta kasvanut lapsi hämmentyy. En vaadi takaisin entisaikojen auktoriteetteja, mutta jonkun on valvottava sääntöjen noudattamista. Aikuisten tehtävä on vetää rajat kotona, koulussa ja päiväkodissa. Rajojen lisäksi lapsi tarvitsee kuitenkin myös empatiaa, esikuvia ja aikuisen läsnäoloa.

MAARIT SEELING

(artikkeli julkaistu Kultaraha -lehden numerossa 3/99)

TALO

hyökkäys sairaan
metelin keskelle
vaalin korvaa
pienimmälle
saada kuulo
irti ruumiista
keskelle
edelleen keskelle
talo tahtoo
sortua niskaani
lohkeamilla
valta minuun
haluaako se
minut itseensä?
ainakin tunnen
olevani valmis
tässä olen
edelleen
keskelle
pyrkimys
hiljaisuuteen

Ville Leinonen

Opin tien ohdakkeinen alku

Opettaja Kaarlo Leinosen (1872-1937) nuoruudenaikaisesta vihkosta poimittua. Kaarlo Leinonen valmistui 1903 kansakoulunopettajaksi Raahen seminaarista. Elämäntyönsä hän teki Kankaanpään Venesjärven koululla. Eläkepäiviään hän vietti Siikaisten Leppijärven Valtalassa. Hänen jälkeläisiään toimii aktiivisesti sukuseurassa.

Syntymäpaikkani sijaitsee siitä osassa Suomea, jota sanotaan Kainuun maaksi. Lapsuuteni koti on Oulujärvestä lähtevän lahden rannalla. Mökki, jossa olen syntynyt ja kasvanut, on nimeltä Hietalahti. Seutu on jokseenkin miellyttävä, sillä se on lounatta kohti viettävällä rinteellä pienen kaarteiden pohjassa. Kaakon puolella suojelee sitä pitkä vuoriharjanne. Itäpuoli on sitä vastoin loivaa ja vesiperäistä maata. Pohjois- ja luodepuolella seisoo ikään kun muurina kalliainen mäki, jolla ei kasva muuta kun mäntyjä, katajia ja kanervia.

Talo oli setän oma, vanhempani ainoastaan vuokrala. Huoneet olivat lahot ja vanhat sekä vanhankuusi-set. Pirtti oli sisään savuava ja matala sekä muutkin huoneet yksitoikkoiset. Siellä savupirtissä on minun isäni siittänyt ja äitini synnyttänyt tähän monimutkaiseen maailmaan vuonna 1872 Tammikuun seitsemäntenä päivänä. Mahdotoin minun on sitä muistaa, mutta muut ovat kertoneet.

Isäni ontui vähän toista jalkaa ja sen tähden tekikin talvella puuastioita kaupaksi kaupunkiin. Äiti hoiti lehmää ja laittoi ruokaa sekä töiden välissä vähän kehräsi villoja kylään. Minä näytin usein valkeata, kun isä vuoli ja samalla nikartelin hevosia ja rekejä sekä usein sain haavoja sormiin.

Keväimen tullen kuuntelin lintuin laulua ja heilutelin nuorempaa siskoa kätkeyessä. Sitten hauska tuli, kun alkoi maa sulaa. Pääsin tekemään vesimyllyjä pienen puroon sekä petäjänkuorivenheitä rantaporeisiin. Joskus kävimme siskon kanssa karpaloita suolta noukimassa. Ijältä olin seitsemän vuoden vanha, kun aloin kulkea kaloja onkimassa. Ensin rannalta pajukon vie-

restä ja sitten ulompaakin, kuin tulin vähän vauraammaksi.

Seitsemännellä ikävuodella olin ennen kuin aloitin lukemisen. Isäni toi syysmarkkinoilta aapiskirjan. Se oli oikein mieleinen, vielä maata ruvetessakin katsoin mihinkä se jäi. Äitini opetti muutamia puustavia. Sitten alkoin yksin kirjaimin lukea pitkiä kappaleita päästä päähän. Alkoi hitaaksi käydä mielestäni yksin kirjaimin lukeminen, niin rupesin lukemaan suoraan. Tällä keinon jäi tavaaminen oppimatta. Lukulahjat olisi olleet jokseenkin hyvät, mutta kun en saanut perusteellista neuvoa, niin tietysti siinä jäi pitkäksi aikaa korjaamisen vikoja.

Vanhempi siskoni nimeltä Kaisa kulki kiertokoulua ja kertoi kuinka opettaja vaatii paljon lukuja. Siellä hän oppi veisaamaan virsiä ja samasta lahjasta tulin minäkin osalliseksi. Ikäni kului, että olin yhdeksännellä. Silloin osasin välttävästi lukea sisältä ja ulkoa muistin Aapisen sekä Luteruksen pienen katkismuksen sanasta sanaan.

Kirjallisuus oli hyvin pieni, ei ollut kun raamattu ja pari virsikirjaa ja vähän paperikirjoja. Isäni kehoitti mua lukemaan raamattua ja lupasi minulle palkinnoksi, jos luen kolme kertaa järjestään läpi. Mainittu kirja oli painettu hyvin isoilla kirjaimilla, joten sen koko oli suuri ja paino raskas. Aikaa luvattiin joka päivä ja samoin ehtoolla, kun olisi sopivaa valoa. Tälle raskaalle kirjalle tein päreliistikoiden sydämmestä semmoisen kirjajalan, jossa se voi olla nojallaan auki. Sitten papyrossin ympäriltä sain mielestäni kaunista paperia, josta tein lapun jota pidin merkinä missä luku kulkee.

Näin alkoin ensin vanhan testamentin ja sitten uuden. Kolmen vuoden vaiheille viivyin kun tulin lukeeeksi kolmasti läpi. Talvisin luin pitkät puhteet ja kumma kyllä ettei silmäni sojenneet, kun ei ollut kuin mustepulloon pistetty lankarullan puolikas ja sen sisään kierretty läkkitorvi johon oli sydän laitettu. Aina nousi musta savu ja oli pimiä valo.

Yhä kasvoin ja vaurastuin, aloin kyetä kiertokouluun. Ensimmältä kun olin heikko niin äitini aina vei ja sitten itse tulin toisten lasten kanssa viikon kuluttua.

Siellä edistyin historian ja katkismuksen luvussa, mutta muuta tietoa siellä ei opetettu ollenkaan. Joku vuosi kävin kahdesti tässä koulussa ja olin opettajan lempipoika ahkeruuteni vuoksi.

Talvella vejin puita kelkalla ja hakkasin haloiksi. Kesällä ongin kaloja, joita sainkin tavallisen runsaasti. Kevätaikoina kulin isän kanssa urakatöissä. Samoin tein syksyllä. Näin kului aika. Kasvoin vähän isommaksi. Töitteni lomassa olin ahkera lukemaan mitä sain käteeni. Tieteelliset kirjat minua olisi jo silloinkin huvittaneet, mutta niitä ei ollut saatavissa. Lopulta alkoi kasvaa sellainen ajatus, että jos olisi lähteä maailmalle leipää etsimään. Mutta aikoessani juohtui usein mieleeni, että minkä valitsen elinkeinokseni. Liian huono eli voimaton olen ulkotyön tekoon enkä ole keveämpäkään ammattia oppinut. Viimmein päätin ruveta räätälin oppiin, kuin jollekin pääsisi.

Lähdimme isän kanssa Kajaanin kaupunkiin käymään. Sinne veimme parkkia ja astioita kaupaksi ja rahoilla ostimme jauhoja ja suoloja heinäntekoajaksi. Vastapäätä majatalon akkunata oli räätälimestarin akkunat. Kohta päätin, että tuonne käyn pyrkimässä oppiin. Mestari alkoi kyselemään, että kuinka minulla on hyvä rinta. Siihen vastasin, että hyvä on. Vielä hän kysyi, osaanko lukea, olenko vanha ja tarvitseeko rippikoulu opinajalla käydä. Näistä sovimme asian haarojen mukaan. Nyt tuli kyse ajasta ja palkasta. Palvelusajaksi tuli kolme vuotta. Ja palkkaa määrättiin seuraavasti: ensi vuodelta 15 markkaa, toiselta 20 mk ja kolmannelta 30 markkaa. Nyt tein ensimmäisen kaupan ruumiini ylitse. Muistaakseni se päivä oli vuonna 1887 elokuun 26 päivä, kun lähdin kotoa.

Syksyllä aloitin rippikoulun, sillä se oli puheessa oppikontrahtia tehdessä, että jo ensi vuotena saan käydä jos kelpaan. Varmasti pääsin kouluun, sillä historia ja katkismus olivat aivan ulkoa selvät ja sisäluku oli jotenkin hyvä. Mutta ikävää oli se koulun käynti, kun piti kaikki väliajat tehdä työtä, ettei saanut kirjan sisään katsoakkaan. Kirkon lähellä oli isollainen perunamaa, joka oli kaivettava koulua käydessä ennen kuin talvi tulee. Tässä tuli mieleen se, että kuinka oli tarpeen, kun

luin kotona niin hyväksi, nyt ei enää ollutkaan aikaa. Tällöinen oli syysrippikoulun käynti.

Hupaisesti kului kevät ja alkoi lähettää kesärippikoulun aika. Koetin valmistaa tietopuolta, että saisin suoritetuksi sen yhdessä vuodessa. Rippikoulu alkoi kirjossa, sillä kesä alkoi olla lämpimimmillään. Tuo tuntui hyvin suurelta, että saa Jumalan sanaa kuulla koko päivän. Sitten pääsin rippikoulusta ja tulin siis oman vastuun päähän elämän kaikissa suhteissa.

Syksyllä Kajaanissa muuttui sunnuntaikoulu ilta-kouluksi, niin että siellä käytiin arki-iltoinakin. Opettajatar tahtoi, että köyhänkin lapsen pitäisi sen verran saada sivistystä ja aikoi puhua puolestani mestarille ja rouvalle. Eihän se mestari voinut olla lupaamatta, kun tiesi, että elinkeinolaissakin on määrätty, että oppilasta ei saa estää koulunkäynnistä vaan pakkoittaa.

Viimen tuli se päivä, että olin ollut kolme vuotta. Lähdin kaupungille. Siellä kohtasi minun nuori nainen, joka oli vanha tuttava, mutta palveli Oulussa. Hän sanoi, etkö lähde maanantaina Ouluun kanssani. Kohta sanoin: aivan kernaasti. Silloin tuli päätös eikä muuttunut.

Nyt oli lähtö edessä pitkälle ja tuntemattomalle matkalle. Ei ollut paljon rahaa eikä ollut suurta oppiakaan mutta uskallus kova. Maanantaina kahdeksan aikaan laiva lähti Oulua kohti.

Artikkelin toimittanut lehteen Tapio Leinonen Kestilästä.

TATU LEINONEN

Leinokset 1500-luvulla Pohjois-Suomessa

Paltamon Leinokset saapuivat ensimmäisten joukossa, kun Oulujärven erämaata asutettiin Kustaa Vaasan aikana 1550-luvulla.

Kivesjärven Leinolan isäntänä oli Tapio (Staffan) Leinonen 1555–77 ja hänen jälkeensä Mikko Leinonen 1578–1584. Vihollinen poltti Leinolan rappasotien aikana 1583 ja Mikko pakeni seuraavana vuonna perheineen Savoan todennäköisesti kotiseudulleen Juvalle.

Toinen alkuvaiheen muuttaja oli Kongasjärven Heikki Leinonen, joka Martti Siiran mukaan asui sodan aikana Pohjois-Savossa muonamiehenä. Heikin myöhemmistä vaiheista ei ole varmaa tietoa.

Kiehimänsuussa asui Lauri Leinonen, jonka talo poltettiin 1578. Neljäs 1500-luvun isännistä on Paltaniemellä asunut Paavo (Paavali) Leinonen.

Koivukylän Runkauksessa mainitaan 1570-luvun loppupuolelta lähtien köyhä muonamies Tapani Paavonpoika, jonka todennäköinen poika on Tapani Tapaninpoika Leinonen s. n. 1585. Tämä Tapani oli vuosina 1611 ja 1620–1637 uudistalon isäntänä Runkauksessa. Välivuosina hän oli sotilaana. Runkaus kuuluu nykyiseen Tervolaan Kemijokivarressa. Talo sai nimekseen Leinonen (n:o 3).

Toinen Tervolan isännistä on Putaansuun talon (Saari n:o 7) perustaja Heikki Leinonen, joka mainitaan ensimmäisen kerran varmuudella Loueputaan alueella vuonna 1606. Heikki oli aikaisemmin asunut Paakkolan kylässä Pesosen talon läheisyydessä ainakin jo 1580-luvun loppupuolelta lähtien. Heikki Leinonen kuului ilmeisesti samaan sukuun Tapani Leinosen kanssa ja muutti sukulaisensa autioituneen torpan (Leinola) läheisyyteen uudistilalliseksi.

Perimätiedon mukaan Tapani ja Heikki muuttivat seudulle Kainuusta. Ajallisesti nämä henkilöt voisivat olla Kivesjärven Tapani Leinonen ja Kongasjärven Heikki Leinonen, jotka pakenivat rappasotien aikana Kainuusta. Jos näin on, saamme Tapanille myös isän nimen Paavon. Tämä voisi olla Paltaniemellä 1500-luvun lopussa asunut Paavali Leinonen, jonka vaiheista sodan aikana tai sen jälkeen ei tiedetä mitään. Paavalin

talo poltettiin vuonna 1578. Nämä ovat tietysti oletuksia ja lisätutkimuksia vielä tarvitaan.

Lähteitä:

SIIRA, MARTTI: *Leinosten suvun osuus Oulujärven asutuksessa. Kaleva* 16.10.1983.

KERÄNEN, JORMA: *Kainuun asuttaminen. Studia historica, Jyväskyläläensis* 28, Jyväskylä 1984.

LEINONEN, TATU: *Kainuun Leinosten vaiheista 1550–1730. Kainuun Sanomat* 11.8.1985.

SIIRA, MARTTI: *Leinokset Paltamossa ja Juvalla vv. 1541–1666. Leinosten sukulehti* n:o 2, 1988.

HELJALA, MINNA, YM.: *Loue, Horma, Kurvilan seisake ja seitsemän kesänavettaa. Tornion Kirjapaino Ky*, 1998.

Vuoden 2000 sukukokous Ylä-Savossa

Aika 5.-6.8.2000

Paikka Runnin kylpylä

Alustava ohjelma

- Lauantai 5.8.*
- 9.00 Tervetulokahvit ja ilmoittautuminen
10.00 Leinosten suvun esittämää ohjelmaa
12.00 Lounas
13.00 Sukuretkeily Ylä-Savon maisemiin,
kohteet ilmoitetaan kesän sukulehdessä
18.00 Päivällinen
19.00 Vapaata yhdessäoloa sukulaisten kesken
19.00 Hallituksen kokous
20.00 Retki entisöidylle kanavalle ja neula-
tammelle
- Sunnuntai 6.8.*
- 8.00-9.00 Aamupala
10.00 Jumalanpalvelus lisälmen vanhassa
kirkossa
12.15-13.00 Lounas
13.00-15.00 Leinosen sukuseuran varsinainen
sukukokous
15.00 Hallituksen kokous
15.00 Lähtökahvit

Majoittuminen

Vaihtoehto 1:

Runnin kylpylähotelli

täysihoito 330 mk/hlö, joka sisältää: majoituksen 2 hengen huoneissa, tulopäivän tervetulokahvit, lounas, sauna- ja allasosaston käyttö, lähtöpäivän aamupala, lounas ja lähtökahvit (huom! lauantain päivällinen eri hintaan)

Vaihtoehto 2:

Kylpylän retkimajatasoinen Metsola

täysihoito 270 mk/hlö, joka sisältää majoituksen 2 x 3 hlön huoneissa, ruokailut kuten hotellivaihtoehdossa

Ilmoittautuminen suoraan kylpylään 10.7.2000 men-

nessä (Jorma Niskanen / 017-768 7524). Kylpylä tarjoaa myös erilaisia hoitopaketteja, joita voi tiedustella numerosta 017-768 751.

Vaihtoehto 3:

Haajaisten koulukievari (8 km kylpylältä) majoittuminen 60 mk/hlö 4-12 hlön huoneissa + liinavaatteet 25 mk, aamupala 25 mk/hlö, sauna 100 mk/2h + 50 mk/lisätunnit
Yhteyshenkilö Eeva Huttunen 040-592 9446 tai 017-740232.

Ruokailupaketti (ilman majoittumista)

tulokahvit	15 mk
lounas	65 mk
sunnuntain aamupala	25 mk
sunnuntain lounas	65 mk
sunnuntain kahvi klo 15	15 mk
(ruokapaketti yhteensä	185 mk/hlö)
lauantain päivällinen	60-140 mk/hlö, menu valinnan mukaan

Ruokailuvaraukset Leena Konttinen 017-7687 529.

Kiertoajelu

ohjelma ja hinta ilmoitetaan kesän sukulehdessä

Vuosituhanne ensimmäisen sukukokouksen ohjelmasta ja esiintyjistä otan vastaan ehdotuksia ja ilmoittautumisia sekä annan lisätietoja.

Tervetuloa sukulaiset vuoden 2000 sukukokoukseen Ylä-Savoon!

Terveisin

Tapio Leinonen

Haajaistentie 650, 74590 Kurenpolvi
puh. koti 017-74 0125, työ/fax 017-816 464
matkapuh. 0400-574 241
leinonen@service.pspt.fi

VANHA KAJAANI JA KAIKKI TUTUT LEINOSIET
HEIJASTUVAT KUOLEVAN PUHEIDEN KAUTTA KIRJAN SIVUILLE

Hannu Mäkelä: Äiti

"...kun kysyn missä hänen äitinsä nyt on, äiti vastaa kuin lapselle: "Kajaanissa..." ja alkaa hokea Kiannon lausetta jossa toistuvat sanat: "Kansa Kainuun ja Kajaanin." Äiti on nähnyt Kiannon lapsena, montakin kertaa, niiannut hänelle. Äiti on niiannut Leinollekin, äiti muistaa, mutta varsinkin Kiannelle. Leino oli pulskinaamainen, mutta Kianto komeljanttari, suuren hovin pitäjä ja hauskuuttaja..."

Hannu Mäkelä on kirjoittanut raportin äitinsä kuolemasta. Hän vierailee neljän kuukauden ajan – syksystä jouluuun – kuolevan äitinsä vuoteen äärellä sairaalassa ja kuuntelee poislähtevän muisteluja, harhoja, näkyjä, miettii omiaan ja pohtii äidin elämää, omaa elämäänsä, yhteistä elämää. Väliin on helpompaa, väliin tuskaisempaa, myös pojalla.



Hannu Mäkelän äiti oli Kajaanin Leinosia, hän oli kansakoulunopettajaksi Kajaanin seminaarista valmistunut Eevi Leinonen, joka asui Kajaanissa runsaat parikymmentä vuotta vuosisadan alusta aina vuoteen 1926, sitten eri puolilla maata, viimeiset vuosikymmenet Helsingissä.

Kuolinvuoteella mieleen muistuu yhä useammin vanha rakas Kajaani, jossa hän vietti "onnellisen lapsuuden," kuten poika kirjoittaa. Oman kuvituksensa voimin hän tapaa sairaskuolella edesmenneitä sisarusiaan, tuttujaan, vanhempiaan. Hän kuljeksii mielessään paljon lapsuuden tutuilla paikoilla Makkolassa Tihisenniemenellä, Kyynäspäänniemellä vahvojen koskien äärellä ja vanhojen puutalojen pihossa, kulleroniityllä.

"Puhumme Kajaanista, Makkolasta taas, heinäniityistä, purosta, Kajaanin kodistakin, siskoista ja veljistä. Ja sitten hän taas muistaa uineensa Makkolan purossa. "Sisko kävi eilen." Joku hänen siskoistaan se on, käy selväksi, mutta kuka, siitä en pääse perille. He kaikki ovat joka tapauksessa jo aikaa sitten kuolleet," Hannu Mäkelä kirjoittaa.

Äidin puheissa ja kirjan sivuilla tapaa kaikille varttuneemmille kajaanilaisille tuttuja leinosia. Sieltä äidin muistin lokeroista esiin nousevat pitkän päivätyön Kajaanissa tehneet sairaanhoitajasisarukset Aili Leinonen ja Maiju Leinonen, kaikista nuorin, mukana myös vanhin Helmi Leinonen, josta on joskus sotavuosina otettu kuva lottapuvussa, reppu selässä, pommituksissa raunioiksi hävitetyn Leinosten kotitalon äärellä. Mukaan muistoihin välähtävät myös veljet, Kajaani Oy:ssä päivätyönsä tehneet Esa Leinonen ja Matti Leinonen, "sisällissodan aikaiset Kainuun pelättävät sissit," myös isä ja äiti eli Johannes (Juho) Leinonen, suutarimestari ja raatimies sekä – Amanda Leinonen.

Hannu Mäkelä on kirjoittanut koskettavan muistelun äitinsä viimeisistä kuukausista. Kirjan kannessa on äidistä kuva nuorena.

Välillä vanhasta Kajaanista ja Makkolasta palataan karuun sairaalahuoneeseen, jossa on äitiä katsomassa poika Hannu.

"Mitä katsomista minussa enää on..." , hän sanoo samalla kun "näkyjen ja väen vyöry katossa kasvaa."
"Halusin tavata Hannun, miksi Hannu ei käy katsomassa," äiti ihmettelee välillä, vaikka Hannu on vieressä. "Minä olen antanut Hannulle luvan tulla käymään. Minä olen kirjoittanut Hannulle kirjeen – paatko sen postiin," hän pyytää Hannulta.

Seuraavana päivänä hän sanoo että on ollut kovia kipuja, mutta jatkaa heti: "Olen aivan terve." Tila huononee, muistot harvenetuvat, vielä pystytään kuitenkin vaihtamaan ajatuksia: "...ethän sinä ole minun poikani. Hän soitti eilen ja kävi.."
"...sinä olet entinen opettaja..."
"Joko sinä kävelet?", äiti kysyy.
Sitten äiti kuolee – kello kolmen ja kuuden välillä aamuyöllä sairaalassa, kuten usein tapahtuu.

Kun tulee välimatkaa ja kuluu aikaa, tulee paljonkin miettineeksi näitä kysymyksiä, mitä elämä hänelle antoi ja mitä äidistä jäi. Hannu Mäkelä käy myös tältä pohjalta läpi omaa elämäänsä, oma kasvamistaan ihmisenä. "Jossain täällä maapallolla sinä yhä olet, tavalla tai toisella, jos haluamme ajatella niin. Se elettiin mikä eletäväksi saatiin. Muusta nähtiin unia," hän kirjoittaa.

Hannu Mäkelän Äiti jakaa surun yhteiseksi, huomaa, että kukaan ei ole sen asian kanssa yksin, vaikka sairauden tai surun kohdatessa siltä tuntuu. Läheisen poismeno ja suru ovat osa ihmisen elämää, muistot terapiaa.

EERO MARTTINEN

Hannu Mäkelä: Äiti; 238 sivua; Otava, 1999.

KAINUUN LEINOSTEN
SUKUTIETOKANNASSA 15.600 NIMEÄ!

Joko Sinä olet mukana?

Vähä vähältä aukot täyttyvät, kun yhä uusia sukulaisia saadaan sukutietokantaan.
Nyt edetään seuraavasti:

1. Täydennetään tietokantaa uusien Leinosten perustiedoilla.
2. Korjataan virheitä jo tallennetuista.
3. Täydennetään jo löytyvien tietoja pienois-elämäkerroiksi.
4. Pian aletaan aktiivisesti kerätä myös kuvia.
5. Ensimmäinen sukukirja olisi toiveissa saada lähivuosina.

Voit pyytää itsestäsi ja sukuhaarastasi jo löytyviä tietoja ja lomakkeen tietojen täydentämiseksi.

Muiden kuin Kainuun sukuhaarojen kanssa pitäisi tallentamisessa päästä alkuun. Arkistonhoitajalla on aika tavalla materiaalia, mutta aika ja päre eivät riitä. Löytyisikö lisää tallentajia näihin talkoisiin? Ota yhteyttä ja kanno kortesi kehoon!

toivoo
Tapio Leinonen

Keskustie 4, 92700 Kestilä
puh. 08-812 2110, fax 08-812 2322
email tapio.leinonen@evl.fi

JULKAISUJA

Sukututkimus askel askeleelta

Suomen Sukututkimusseuran julkaisema sukututkimus-
opas näyttää havainnollisesti ja esimerkkien avulla, miten
sukututkimusta suoritetaan.

Kirjassa on runsaasti tietoisuustyypisiä valokuvia asia-
kirjoista, joiden avulla näytetään millaisesta lähteestä on
kysymys. Pääpaino on kirkollisten lähteiden, kuten kastet-
tujen, vihittyjen ja haudattujen luetteloiden sekä rippikirjo-
jen esittelyssä. Oppaassa on tietoa myös ortodoksisukujen
tutkimisesta. Lisäksi siinä kerrotaan, millaisia muita lähtei-
tä, kuten henki- ja maakirjoja, tuomiokirjoja, sotilasasia-
kirjoja ja karttamateriaalia, sukututkijan kannattaa käyttää.

SUKUTUTKIMUS ASKEL ASKELEELTA. 1999, 152 s. ISBN 952-5130-03-7.
Hinta: 24 smk (SSS:n jäsenet 171,50 mk).

Suomen sukututkimusseura, Liisankatu 16 A, 00170 Helsinki,
puh 09-278 1188, fax 09-278 1199, email: seura@genealogia.fi



KIRJAKATSAUS

Uutuuskirjojen arvosteluja

Lehti joka auttaa valitsemaan hyvää kirjallisuutta.
Artikkeleita, esittelyjä, luetteloita kauno- ja tietokirjoista.

Lehden päätoimittaja-julkaisija on
Leinosten sukuseuran jäsen tohtori Martti Häikiö.

Otteita lehdestä on nähtävissä internetissä

www.kolumbus.fi/kirjakatsaus

Neljä numeroa vuodessa 120 mk.

Tilaukset PL 379, 00131 Helsinki, tai sähköpostilla:
kirjakatsaus@kolumbus.fi

LEINOSEN SUKUSEURAN YHTEYSTIEDOT

Hallitus

esimies/puheenjohtaja:

Tatu Leinonen, Matemaatikonkatu 6, 90570 Oulu
puh. 08-554 6665, fax 08-553 2026
tatu@me.oulu.fi

varapuheenjohtaja/varaesimies:

Tapio Leinonen, Keskustie 4, 92700 Kestilä
puh. 08-812 2110, 049-155425, fax 08-812 2322
tapio.leinonen@evl.fi

jäsenet:

Pekka Honka, Lattapojantie 8, 90650 Oulu
puh. 08-530 3424, 040-563 2606
pekka.honka@pp.inet.fi

Jorma Leinonen, Kiehimäntie 7, 88300 Paltamo
puh. 08-871315

Eija Leinonen, Wolffintie 36 F12, 65200 Vaasa,
puh. 06-317 8093, 040-538 1750, fax 06-317 8095
eija.leinonen@reaktori.net

Juhani Leinonen, Hauenkalliontie 6 A, 02170 Espoo
puh. 09-452 4272

Tapio Leinonen, Haajaistentie 650, 74590 Kurenpolvi
puh. 017-740 125, 0400-574 241, fax 017-816 464

Marja-Liisa Kontkanen, Kymenmaankatu 4,
04400 Järvenpää, puh. 09-291 9335, 050-563 8841

Tauno Leinonen, Vainiontie 26, 91500 Muhos
puh. 08-533 2362

Martti Häikiö, Korkeavuorenkatu 15 B, 00130 Helsinki
puh. 09-170 095, 050-505 7140, fax 09-17 7791,
martti.haikio@kolumbus.fi

Matti Leinonen, Oritie 3 C 29, 01200 Vantaa
puh/fax 09-876 6098, 0400-19 818,
matti.leinonen@pp.inet.fi

Toimihenkilöitä

sihteeri:

Marja-Liisa Kontkanen, Kymenmaankatu 4,
04430 Järvenpää, puh. 09-2919335, 050-563 8841

taloudenhoitaja:

Antero Leinonen, Topinperäntie 51, 90820 Kello
puh. koti 08-540 2735, työ 08-310 7131

arkistonhoitaja:

Tapio Leinonen, Keskustie 4, 92700 Kestilä
puh. 08-812 2110, 049-155425, fax 08-812 2322,
tapio.leinonen@evl.fi

tilintarkastajat:

Paavo Blomqvist, Paltaniemi ja Hannu Leinonen, Oulu

varatilintarkastajat:

Veikko Leinonen, Ristijärvi ja Yrjö Leinonen, Oulu

Sukulehden toimitus

päätoimittaja:

Seppo Räisänen, Kaivoskuja 10, 02730 Espoo
puh. 09-8546 487, fax 09-852 1470
tilitstor-goy@co.inet.fi

toimittaja: Juhani Leinonen, Hauenkalliontie 6 A,
02170 Espoo, puh. 09-4524 272, 04-2223 37696

lehden taitto:

Eija Leinonen, Wolffintie 36 F, 65200 Vaasa,
puh. 06-317 8093, 040-538 1750, fax 06-317 8095
eija.leinonen@reaktori.net

avustajat: kaikki Leinosen suvun jäsenet

Sukuseuran pankkiyhteys

Merita, Haukipudas tili nro 232118-2343

2014

LEINOSUKUSEURA RY

SUKUSEURAN

ASELUS

1. Nimi ja toiminta-alue

2. Perustamisvuosi

3. Toiminta-alue

4. Tarkoituksena

5. Edellytykset

6. Perustamiskokous

7. Muut

1. Nimi ja toiminta-alue

2. Perustamisvuosi

3. Toiminta-alue

4. Tarkoituksena

5. Edellytykset

6. Perustamiskokous

7. Muut

1. Nimi ja toiminta-alue	2. Perustamisvuosi	3. Toiminta-alue	4. Tarkoituksena	5. Edellytykset	6. Perustamiskokous	7. Muut

LEINOSUKUSEURA RY